

P. S. SCIENCE & H. D. PATEL ARTS COLLEGE, KADI

Internal Examination

B.A. Semester - VI

[Mark : 40

21-3-2016]

Sanskrit : CC-607

[11-00 to 12-30

सांख्यकारिका - श्रीईश्वरकृष्णः ।

1. नीचेनी कारिकाओ सालुवाए समजावो. (अमे ते त्रए) 12

- (1) दृष्टमनुमानमाप्तवचनं च सर्वप्रमाणसिद्धत्वात् ।
त्रिविधं प्रमाणमिष्टं प्रमेयसिद्धिः प्रमाणाद्धि ॥
- (2) त्रिगुणमविवेकि विषयः सामान्यमचेतनं प्रसवधर्मि ।
व्यक्तं तथा प्रधानं तद्विपरीतस्तया च पुमान् ॥
- (3) सत्त्वं लघु प्रकाशकमिष्टमुपष्टम्भकं चलं च रजः ।
गुरुवरणकमेव तमः प्रदीपवच्चार्थतो वृत्तिः ॥
- (4) सङ्घातपरार्थत्यात् त्रिगुणादिविपर्ययादधिष्ठानात् ।
पुरुषोऽस्ति भोक्तृभावात् कैवल्यार्थं प्रवृत्तेश्च ॥
- (5) अन्तःकरणं त्रिविधं दशधाबाह्यं त्रयस्य विषयाख्यम् ।
साम्प्रतकालं बाह्यं त्रिकालमाभ्यन्तरं करणम् ॥
- (6) पुरुषार्थहेतुकमिदं निमित्तनैमित्तिकप्रसङ्गेन ।
प्रकृतेर्विभुत्वयोगात् नटवद् व्यवतिष्ठते लिङ्गम् ॥

2. सांख्यनो सत्कार्यवाए उदाहरण सहित समजावो.

अथवा

16

[P.T.O.]

(1)

2. ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે બે)

- (1) વ્યક્તનું સ્વરૂપ.
- (2) અષ્ટધા સિદ્ધિ.
- (3) ગુણત્રય
- (4) સાંખ્યનો પ્રમાણ વિચાર.
- (5) પુરુષ બહુત્વ.
- (6) સાંખ્યનો સાધનાં માર્ગ

3. નીચેનામાંથી ગમે તે છ ના પ્રશ્નોના એક-બે વાક્યોમાં જવાબ આપો. 12

- (1) આધિદૈવિક દુઃખ કોને કહેવાય ?
- (2) જ્ઞાનેન્દ્રિયો કેટલી છે ? કઈ કઈ ?
- (3) સાંખ્યમાં ગુણોની સંખ્યા કેટલી છે ? કયા કયા ?
- (4) શબ્દ પ્રમાણ એટલે શું ? તેમાં શેનો શેનો સમાવેશ થાય છે ?
- (5) સાંખ્યમતાનુસાર દુઃખો કેટલાં છે ? કયા કયા ?
- (6) દર્શનના આઘપ્રવર્તક કોણ છે ?
- (7) અવ્યક્તના લક્ષણોનો નામનિર્દેશ કરો.
- (8) મહતીચ્છા અને એકૈકમ્ ની સંધિ છોડો.
- (9) તપોવનમ્ અને સંતોષઃ ની સંધિ છોડો.
- (10) સંધિના કેટલા પ્રકાર છે ? કયા કયા ?